

AFETTE ENGELLER: 1. PROAKTİF YAKLAŞIM SEMPOZYUMU

3-5 HAZİRAN 2026

Sempozyum web sitesi
<https://kmu.edu.tr/afetsem1>

KMÜ SKS 3 NOLU SALON

OTURUMLAR

1. Oturum: Afeti Fark Et Oturum
2. Oturum: Farkı Fark Et Oturum
3. Oturum: Riski Azalt Oturumu

DÜZENLEME KURULU

Ünvanı , Adı Soyadı	Kurum	Görevi
Dr. Öğr. Üyesi Emel ECE	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Kâmil Özdağ Fen Fakültesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi	Başkan
Dr. Öğr. Üyesi Caner KASAP	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi; KMÜ Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı	Başkan Yardımcısı
Dr. Öğr. Üyesi Çetin TOPUZ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi	Başkan Yardımcısı
Cengiz ÇAVUŞ	Karaman AFAD İl Müdürü	Üye
Tuba BİLGİN ÇOBAN	Karaman AFAD İl Müdürlüğü Eğitim, Farkındalık ve Gönüllülük Hizmetleri Şube Müdür V.	Üye
Esmâ KOÇ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Üye
Halid DURAN	Karaman AFAD Gönüllü Lideri	Üye
Ayşe ÇÖMÜ	KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	Üye
Şevval ŞEN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Sekreteryâ (Basın ve İletişim Sorumlusu)
Neslihan KARAKAYA	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Sekreteryâ (Basın ve İletişim Sorumlusu)
Rahime ÖZEKİNCİ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Sekreteryâ (Konuk ve Protokol Sorumlusu)
Ayşe Sena CANATAR	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Sekreteryâ (Konuk ve Protokol Sorumlusu)
Merve CİVİL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrenci	Salon ve Gönüllü Koordinatörü
Sude İklima DEMİR	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğrenci	Salon ve Gönüllü Koordinatörü

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Ünvan, Adı Soyadı	Kurum
Dr. Öğr. Üyesi Emel ECE	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Kâmil Özdağ Fen Fakültesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Caner KASAP	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi KMÜ Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı
Dr. Öğr. Üyesi Çetin TOPUZ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Gizem YILDIZ	Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü
Dr. Öğr. Üyesi Feyat KAYA	Hakkâri Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü
Dr. Öğr. Üyesi İsmail ARSEL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Kâmil Özdağ Fen Fakültesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Serhat UÇAR	Mersin Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü
Cengiz ÇAVUŞ	Karaman İl AFAD Müdürlüğü İl Müdürü
Tuba BİLGİN ÇOBAN	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Eğitim Şube Müdür Vekili
Dr. Öğr. Üyesi Turgut BAHÇALI	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü
Dr. Öğr. Üyesi Oğuz ÖZDAMAR	Giresun Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü
Dr. Öğr. Üyesi Veli Emre KURTÇA	Trakya Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü

3 Haziran 2026 Çarşamba / 09.00-16.30			
Saat	Kongre Açılışı		
09.00-10.00	Kayıt		
10.00-10.30	Açılış, Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı		
10.30-11.00	Protokol Konuşmaları		
1. Oturum: AFETİ FARK ET OTURUMU			
Saat	Ünvanı / Adı Soyadı	Oturum Konuşmacıları	Konu
11.00-11.30	Dr. Öğr. Üyesi Emel ECE		Proje Tanıtımı
11.30-12.00	Karaman AFAD İl Müdürü Cengiz ÇAVUŞ		Afetlere Hazır Olmak
12.00-13.30	Öğle Arası		
13.30-14.00	Karaman AFAD İl Müdürlüğü Eğitim, Farkındalık ve Gönüllülük Hizmetleri Şube Müdür V. Tuba BİLGİN ÇOBAN		Bütünleşik Afet Yönetimi
14.00-14.30	Karaman AFAD İl Müdürlüğü Afetlere Müdahale Şube Müdür V. Abdullah İŞBİTİREN		Afetlerde Sahada Karşılaşılan Durumlar
14.30-15.00	Çay-Kahve Arası		
15.30-16.30	AFAD İl Müdürlüğü "Resimlerle 6 Şubat" Sergisi ÜniAFAD "Deprem Ardından" Resim Sergisi Poster Oturumu		

4 Haziran 2026 Perşembe / 10.00-16.00			
2. Oturum: FARKI FARK ET OTURUMU			
Saat	Ünvanı / Adı Soyadı	Oturum Konuşmacıları	Konu
10.00-10.30	Dr. Öğr. Üyesi Caner KASAP		Özel Gereksinimli Bireylerde Bilimsel Dayanaklı Uygulamalar
10.30-11.00	Dr. Öğr. Üyesi Çetin TOPUZ		Özel Eğitimde Uygulamalı Davranış Analizi
11.00-11.30	Arş. Gör. Elif ŞANLI		Hafif ve Orta Dereceli Zihinsel Engelliler ve Özellikleri
11.30-12.30	Poster Oturumu		
12.30-13.30	Öğle Arası		
13.30-14.00	Özel Gereksinimli Bireyler Resim Sergisi		
14.00- 14.30	Çay-Kahve Arası		
15.00-16.00	“Depremin Hissettirdikleri” Resim Sergisi		

5 Haziran 2026 Cuma / 10.30-16.30			
3. Oturum: RİSKİ AZALT OTURUMU			
Saat	Ünvanı / Adı Soyadı	Oturum Konuşmacıları	Konu
10.30-11.00	MEB Özel Eğitim Öğretmeni Raziye MAVİ		Özel Eğitim Öğrencilerinin Afet Anındaki Olası Tepkileri ve Eğitimsel Hazırlık
11.00-11.30	Dr. Öğr. Üyesi Emel ECE		Türkiye'de Afet Yönetimi Eğitimi ve Önemi
11.30-12.00	Özel Karaman Mercan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürü Canan BELER		Zihinsel Engelli ve Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Veli Yaklaşımları ve Afet Hazırlık Durumları
12.00-13.30	Öğle Arası		
13.30- 14.30	Afet çantası hazırlama Etkinliği		
14.30-15.30	AFAD Gönüllülük Sistemi Tanıtımı		
15.30-16.00	Poster Ödülleri		
16.00- 16.30	Plaket Sunumları ve Kapanış		

İçindekiler

P1: Ormandaki Sihirli Selamlaşma	10
P2: Okul Öncesi Çocuklara Deprem Bilinci.....	11
P3: Afet Öncesi Kaygı ve Stres Yönetimi.....	12
P4: Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Afet Dönemi Psikolojisi	13
P5: Okul Öncesi Çocuklara Afet Bilinci	14
P6: Deprem Labirenti Oyunu	16
P7: Matematikle Afet Bilinci.....	17
P8: Afete Felsefi Bakış.....	18
P9: Afetlerde Tıbbi Görüntülemenin Önemi.....	19
P10: Afet Sonrası Psikolojik Destek	20
P11: Doğalgaz Sızıntısı	21
P12: Okul Öncesi Eğitimde Afet Okuryazarlığı: Erken Yaşta Güvenli Davranış Geliştirme	22
P13: Deprem Sonrası Fiziksel Engelli Çocuklarda Erişilebilirlik ve Rehabilitasyon Süreçlerinin Analizi	23
P14: Yangından Korunma Yöntemleri.....	24
P15: Deprem Sonrası Psikososyal Destek.....	25
P16: AFAD Alarm Renkleri.....	27
P17: Depremde Ortopedik Engelli Bireylerin Yapması Gerekenler	28
P18: Özel Hayatlar İçin Özel Üçgenler	29
P19: Türkiye vs Japonya: Okul Öncesinde Afet Eğitimi.....	30
P20: Yangın Söndürmede Erişilebilirlik	31
P21: Afetlerde Çocukların Psikolojik Dayanıklılığı ve PDR'nin Rolü	32
P22: Tüm Yönleriyle Obruk	34
P23: Otizm ve Zihin Yetersizliği Olan Çocuklarda Serbest Oyunun Afet Farkındalığı ve Sosyal Uyum Üzerindeki Etkisi	35
P24: Yangın Afetlerinde Otizm Spektrum Bozuklular	36
P25: Afetlerde Psikolojik Dayanıklılık.....	37
P26: Yangınlar: Bir Kıvılcım Bir Felaket	38
P27: Karaman İlinin Afetselliği.....	39
P28: Afetlerin Türk Edebiyatına Yansımaları	40
P29: Özel Gereksinimli Bireyler ve Afet Yönetimi	41

P30: Afet Kaşifleri.....	42
P31: Küçük Dikkat Kahramanları ve Orman Dostları	43
P32: Fen Bilimleri Öğretim Programında Afet Eğitimi: 2018 Müfredatı ve 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Karşılaştırması.....	44

P1: Ormandaki Sihirli Selamlaşma

Emine SUSAL¹, Nisanur GERİZ², Tuncay DÖŞLÜ³, Esmâ SUNGUR⁴, Raziye Şirin YASTIBAŞ⁵

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, susalemine4@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-6740-2353

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, nisanurgeriz@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-9448-8447

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, tuncaydoslu87@gmail.com, ORCID ID: 0009-0004-1465-3579

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, sunguresma465@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-0769-1389

⁵Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, raziiyesiriny@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-4650-478

Özet: “Ormandaki Sihirli Selamlaşma”, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış, deprem ve afet güvenliği bilincini oyun ve drama temelli öğrenme yaklaşımları aracılığıyla kazandırmayı amaçlayan eğitsel bir çocuk kitabıdır. “Ormandaki Sihirli Selamlaşma”, erken çocukluk döneminin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak yapılandırılmış olup, çocukların somut yaşantılar yoluyla öğrenmelerini destekleyen etkinlikler içermektedir. “Ormandaki Sihirli Selamlaşma”, karakterlerin etkileşimli selamlaşma etkinlikleriyle başlamakta; süreç içerisinde rehber rol üstlenen Bilge Kaplumbağa Tonton aracılığıyla çocuklara doğa olayları ve güvenli davranış biçimleri yaşantı temelli bir yaklaşımla aktarılmaktadır. Bu kapsamda “Çök-Kapan-Tutun”, “Tahliye Yürüyüşü” ve “Güvenlik Çantası” gibi uygulamalar yoluyla çocukların beden farkındalığı, öz denetim ve sorumluluk becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

“Ormandaki Sihirli Selamlaşma” adlı hikâyede yer verilen drama ve hareket temelli etkinlikler, çocukların aktif katılımını sağlayarak öğrenmenin kalıcılığını artırmakta ve korku oluşturmadan afet bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, hikâye sonunda yer alan bilgilendirici bölümler aracılığıyla deprem, sel ve yangın gibi afetlere ilişkin temel kavramlar sade bir dille sunulmakta; böylece çocukların bilişsel gelişim düzeylerine uygun farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem ve Afet Güvenliği, Çök-Kapan-Tutun, Afet Farkındalığı, Güvenlik Çantası

P2: Okul Öncesi Çocuklara Deprem Bilinci

Gül Sena KOSALAK¹, Refika BÜYÜKKAMBAK², Mehmet KAYAPINAR³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman /Türkiye, kosalakgulsen@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-0866-3242

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman /Türkiye, refikabkambak@gmail.com, ORCID ID: 0009-0004-9762-7674

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman /Türkiye, mehmet.2004emirhan@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-7112-1918

Özet: Hikâyeler, çocukların dünyayı anlamlandırmasında en güçlü öğrenme araçlarından biridir. Özellikle okul öncesi dönemde çocuklar, duydukları ve hayal ettikleri olaylar üzerinden düşünmeyi, hissetmeyi ve öğrenmeyi geliştirir. Hikâyeler sayesinde soyut kavramlar somutlaşır, çocuklar olayları daha kolay kavrar ve öğrendiklerini uzun süre hatırlar. Aynı zamanda hikâyeler; empati kurma, problem çözme, duyguları tanıma ve ifade etme gibi önemli becerilerin gelişimine katkı sağlar. Çocuklar hikâyedeki karakterlerle özdeşleşerek onların yaşadıklarını içselleştirir ve kendi yaşamlarına uyarlamaya başlar. Bu da öğrenmeyi daha anlamlı, etkili ve kalıcı hâle getirir.

Bu hikâyemizde de “Cesur Tavşan Mino” üzerinden çocuklara deprem bilinci kazandırmak amaçlanmıştır. Mino’nun yaşadığı deneyimle çocuklar deprem anında ne yapmaları gerektiğini öğrenirken, korkularını yönetmeyi ve sakin kalmayı da deneyimler. Böylelikle hikâyeye ile öğrenme tekniğinin dikkat çekme, somutlaştırma, duygusal bağ kurma ve kalıcı öğrenme sağlama gibi işlevlerini aktif bir şekilde kullanmış olmaktayız. Aynı zamanda bu süreç, hikâyelerin çocuk gelişimindeki önemini bir kez daha ortaya koymakta ve öğrenmenin ne kadar etkili bir şekilde desteklenebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Deprem Bilinci, Hikâyeye, Okul Öncesi Çocuklar, Hikâyeye ile Deprem Bilinci

P3: Afet Öncesi Kaygı ve Stres Yönetimi

Merve CİVİL¹, Neslihan KARAKAYA², Arzum KAYA³, Şevval ŞEN⁴, Metehan SUSAM⁵

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, mervecivil2004@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-3141-1464

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, karakayaneslihan400@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-9150-5646

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, kayaarzum08@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-8837-2748

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, sevvalsen452@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-6684-2600

⁵Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, susammetehan45@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-2079-4951

Özet: Afetler, bireylerin hayatını fiziksel, psikolojik, sosyal ve daha birçok açıdan derinden etkileyen olaylardır. Afet öncesi kaygı ise henüz gerçekleşmemiş durumlara yönelik hissedilen belirsizlik, kontrol kaybı ve endişe ile açıklanabilir ve beynin “savaş ya da kaç” tepkisiyle ilişkili doğal bir hazırlık mekanizmasıdır.

Bu araştırma, bireylerin afetlere ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyleriyle stresli durumlarda kullandıkları bilişsel ve davranışsal başa çıkma yolları arasındaki ilişkiyi inceleme hedefindedir. Bu doğrultuda afet bilinci, kaygı düzeyi ve başa çıkma yöntemleri literatür kapsamlı bir şekilde incelenerek ele alınmış ve elde edilen bulgular bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgularda, afetler hakkında bilgi sahibi olma düzeyi arttıkça bireylerin durumu kontrol altına alabilme algısının arttığını ve kaygı düzeylerinin daha kolay yönetebilen kişiler haline geldiğini göstermektedir. Bu kapsamda afet çantası hazırlamak, acil durum planları oluşturmak ve güvenilir bilgi kaynaklarına başvurmak vb. önleyici yöntemlerin, bireylerin stres düzeyini azaltmada etkili olan yöntemlerden bazıları olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber sosyal destek mekanizmalarının etkili kullanımı, yakın çevreyle iletişim halinde olma, duyguları ifade etme/paylaşma gibi faktörlerin de psikolojik dayanıklılığı olumlu etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca yoğun kaygı yaşama anlarında bireylerin gevşeme egzersizleri ve nefes egzersizleri yapmalarının, sakinleşmelerine katkı sağladığı saptanmıştır.

Sonuç olarak incelendiğinde, afetler öncesinde yaşanan kaygı tamamen ortadan kaldırılamaz ancak bilgi, hazırlık ve psikolojik destek sayesinde etkili biçimde yönetilebilir. Bu durumda bireylerin afetlere karşı daha bilgi sahibi, hazırlıklı ve dirençli olması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Afet Öncesi Kaygı, Afet Bilinci, Kriz Yönetimi

P4: Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Afet Dönemi Psikolojisi

Mehmet ÇELİK¹, Bekir İLHAN², Gapbar SHİRALİYEV³

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, m66445144@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-7803-4795

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, bekir04ilhan@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-2727-1003

³ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, gsiraliyewnurullayewic76@gmail.com, ORCID ID:0009-0008-7145-0275

Özet: Bu çalışma, afet dönemlerindeki en hassas grup olan okul öncesi çağındaki çocukların afet bilincinde farkındalık oluşturmayı ve onların psikolojik ihtiyaçlarına yönelik bilinçlendirme sağlamayı amaçlamaktadır. Araştırma yöntemi olarak, çocuk psikolojisi alanındaki temel yaklaşımlar incelenmiştir. Çalışmanın ana materyali, literatürde araştırılan bilgilerden faydalanarak tasarlanan bir bilinçlendirme posteridir. Bu yöntemle, anlaşılması zor olan psikolojik süreçlerin ebeveynler ve bakım verenler için anlaşılır ve uygulanabilir hale getirilmesi hedeflenmiştir. Elde edilen bulgularda, 3-6 yaş aralığındaki okul öncesi çocukların afetleri bir "güvenlik kaybı" olarak algıladığını ve bu durumun çocuklarda yoğun belirsizlik hissinin olduğunu göstermektedir. Çocukların duygularını özgürce ifade edebilmeleri için güvenli alanların oluşturulması ve yetişkinlerinde kendi kaygılarını yöneterek çocuklara model olması, afetlerin uzun vadeli psikolojik etkilerini azaltmada en temel farkındalık adımıdır. Afet olayları yetişkinler için maddi kayıp veya zorluk anlamına gelse de çocuk için en büyük kayıp "öngörülebilirlik" duygusudur. Bu nedenle, bilinçlendirme çalışmalarının merkezine günlük düzenin yeniden döndürülmesi yerleştirilmelidir. Sabah uyanma saati, yemek düzeni veya uyku öncesi anlatılan bir masal, çocuk için dünyanın hâlâ güvenli bir yer olduğu mesajını veren en güçlü kanıttır. Bu küçük tekrarlar, afetin yarattığı belirsizliği çocuğun zihninden yavaş yavaş çıkartır. Çocukların yaşadıkları travmasını her zaman kelimelere dökmesini beklemek, gerçekçi olmayan bir beklentidir. Bu noktada da toplumun bilinçlenmesi gereken konu, davranışın dilidir. Çocuğa "Zor bir zaman geçirdik ama biz birlikteyiz ve güvendeziz" demek, çocuğun gerçeklik algısını zedelemekten ona destek olmanın en sağlıklı yoludur.

Sonuç olarak, okul öncesi dönemdeki çocuklar için afet yönetimi sadece bir fiziksel korunma ile sınırlı kalmamalıdır. Toplum bu çocukların sessiz yasını ve karmaşık korkularını görmeyi öğrenmelidir. Çocukların çocukluklarını yaşamaya devam edebildikleri her an, iyileşme sürecinin en somut zaferidir. Toplumun ve bakım verenlerin bu dönemdeki çocuklara yaklaşırken sabırlı, dürüst ve günlük akışını koruyucu bir tutum sergilemesinin travma sonrası iyileşme sürecinde önemli olduğu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet Farkındalığı, Okul Öncesi Psikolojisi, Travma Sonrası Gelişim, Bilinçli Ebeveynlik, Güvenli Alan

P5: Okul Öncesi Çocuklara Afet Bilinci

*Esmâ KOÇ¹ Aslı Sıla ŞİMŞEK², Melike OFLAZ³, Nasibe KOÇ⁴, Şerife BOZYAKA⁵,
Hatice KARTAL⁶, Sıla YILDIRAN⁷, Evin İKE⁸*

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, esma052000@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5730-3078*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, aslisilasimsek@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-4624-9227*

³*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, oflazmelike464@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-1549-734X*

⁴*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, nasibekoc48@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-9710-7713*

⁵*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, serifebzyk10.09@gmail.com, ORCID ID: 0009-0004-1892-1606*

⁶*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, hatice.krtl72@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-1050-7229*

⁷*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, silayildiran443@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-2362-0261*

⁸*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, 231405047@stu.kmu.edu.tr, ORCID ID: 0009-0008-9822-7575*

Özet: Türkiye’de çocuklara yönelik afetlerle ilgili bilgi veren kaynak kitap sayısı sınırlıdır. Var olan kitaplar çocukların gelişimleri açısından uygun olmadığı gibi sayı olarak da yetersiz bulunmaktadır. AFAD’ın bu konuda yayınları da sınırlıdır. Şu anda AFAD’ın çocuklara yönelik üç adet kaynağı bulunmaktadır. Bunlar; “Çocuklar İçin Afet Farkındalık El Kitabı”, “Haydi Boyayalım Afetlere Hazır Olalım” boyama kitabı ve afet çantası resmi olan bir puzzle’dir. “Çocuklar İçin Afet Farkındalık El Kitabı” incelendiğinde resimden çok yazı içermesi ve somutlaştırmaya yer verilmemesi veya somutlaştırmaya az yer verilmesi nedeniyle okul öncesi öğrencilerine uygun olmadığı görülmektedir. Okul öncesi çocuklar daha okuma yazma bilmiyor ve soyut düşünce evresinde değillerdir. Nitekim Piaget’in evrelerinde okul öncesi çocuklar Duyu-Motor Dönemi ile İşlem Öncesi Dönemde yer almaktadırlar (Plotnik, 2009). Bu yaş dönemi çocuklar için daha çok görsel ağırlıklı, daha somut örnekler verilmeli ve anlatım yapılmalıdır. Nitekim bu dönemde çocuk somut işlemleri yapabilmekte ve belirli düşünce

kurallarını somut işlemlerle uygulamaktadır (Güneş, 2015). Kitap bilgi verme amaçlı yapılsa da çocukların dikkat süresi az olduğundan dolayı daha da kısa anlatım olması gerekmektedir. Zira dikkat süreleri bu yaş dönemlerinde yaşa bağlı olarak 8-15 dakika arası değişmektedir (Özdemir Çimen, 2024). Kitaptaki AFAD, organik çöp, geri dönüşüm afet, afet riski, felaket, acil durum gibi soyut kavramlar işlem öncesi çağıdaki çocuklar için pek bir anlam ifade etmemektedir.

Okul öncesi grubu okuma yazması olmadığı için bu çalışmada okul öncesi çocuk grubuna gelişim düzeylerine uygun afet eğitimi verebilmek adına broşür ve oyun tasarlanması amaçlanmıştır. Ayrıca ilkokul çocuklarına yönelik AFAD personeli ve görevlerini tanıtabilmek amaçlı bir hikâye tasarlanması amaçlanmıştır. Bu konuda özgün içerikler üretilmiştir. Sonuç olarak her afet türüne uygun broşürler tasarlanmış, tüm afetleri içeren bir afet parkuru oyun olarak geliştirilmiştir. AFAD personeli ve görevlerini tanıtan ve deprem sırasında yapılacakları anlatan “Benim Babam Bir Kahraman” adlı bir hikâye kitabı oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Afet, Okul Öncesi Çocuklar, Oyunla Afet Eğitimi, Animasyon, Broşür

P6: Deprem Labirenti Oyunu

Gülsüm Erva AKÇAÖZ¹, Merve TAHTAOĞLU²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, vrae668@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-8323-3031

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, mervetahtaoglu434@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-0119-8397

Özet: Bu çalışmada, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine deprem bilinci kazandırmak amacıyla geliştirilen oyun temelli bir öğrenme etkinliği sunulmaktadır. Proje kapsamında, öğrencilerin deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrası doğru davranışları öğrenmelerini desteklemek için karar noktalarına dayalı bir labirent oyunu tasarlanmıştır.

Türkiye'nin deprem riski yüksek bir ülke olması, afet bilincinin erken yaşlarda kazandırılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak ilkokul düzeyindeki öğrenciler için deprem olgusu, genellikle soyut bir korku veya karmaşık teknik bilgiler bütünü olarak kalmaktadır. Geleneksel eğitim yöntemleri, öğrencilerin bu kritik bilgileri içselleştirmesini ve kriz anında uygulamaya dökmesini sağlamakta yetersiz kalabilmektedir. Bu noktada, bilginin bir "deneyim" haline getirilmesi ihtiyacı projenin çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada, oyun temelli öğrenme yaklaşımı benimsenmiş; problem çözme, deneme-yanılma, görsel öğrenme ve aktif katılım tekniklerinden yararlanılmıştır. Oyun aracılığıyla teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi ve afet yönetiminin çocukların dünyasında somutlaştırılması amaçlanmıştır.

Geliştirilen labirent oyunu; ev ortamı, deprem anı, deprem sonrası süreç, sokak ve toplanma alanı olmak üzere farklı aşamalardan oluşmaktadır. Labirent, bir öğrenme rotası olarak kurgulanmıştır. Öğrenci, labirentin girişinden çıkışına kadar olan süreçte çeşitli simülasyonlarla ve karar noktalarıyla karşılaşmaktadır. Öğrenciler, karşılaştıkları karar noktalarında doğru seçimler yaparak ilerlemekte, yanlış seçimlerde ise çıkmaz sokaklarla karşılaşarak öğrenme deneyimini pekiştirmektedir. Örneğin; labirentin bir bölümünde devrilebilecek eşyalardan kaçınması istenirken, bir diğer bölümünde "Çök-Kapan-Tutun" uygulamasını yapacağı güvenli bir alan bulması gerekmektedir. Labirent boyunca yerleştirilen görsel ve işitsel uyaranlar, öğrencinin dikkatini sürekli kılarak farkındalık seviyesini dinamik tutmaktadır.

Uygulama sonucunda öğrencilerin deprem sırasında doğru davranışları ayırt edebilme, karar verme ve problem çözme becerilerinde gelişim göstermeleri beklenmektedir. Ayrıca etkinliğin, afet bilincinin kalıcı bir şekilde kazandırılmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Bu çalışma, oyunlaştırma temelli etkinliklerin afet eğitimi alanında etkili bir öğretim aracı olarak kullanılabilmesini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem Bilinci, Oyun Temelli Öğrenme, Afet Eğitimi, İlkokul, Karar Verme Becerisi, Deprem Labirenti

P7: Matematikle Afet Bilinci

Simge Kaya¹, Nursel SAAR², Fatmanur PEKOLGUNÇELİK³, Fatma Hatun KURU⁴

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, simgekayaa3@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-8209-0530

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, nurselsaar00@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-4086-1019

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, f.nur.pekolguncelik@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-9518-1405

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, fatmahatun@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-8127-2743

Özet: Bu proje, disiplinler arası afet eğitimi yaklaşımından yola çıkarak matematik temelli etkinliklerle zenginleştirilmiş bir çalışma olarak hazırlanmıştır. Projenin temel amacı, matematik destekli disiplinler arası etkinliklerin katılımcıların afet bilinci, hazırlık düzeyleri ve becerileri üzerindeki etkisini incelemektir.

Araştırmada özel durum (case study) yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde açık uçlu formlar ve çeşitli ölçeklerden yararlanılmış, elde edilen veriler ise nitel ve nicel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, matematik destekli disiplinler arası afet eğitimi etkinliklerinin katılımcıların afetlere yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini artırdığı, problem çözme ve analitik düşünme becerilerini geliştirdiği ve öğrenmenin daha kalıcı hale gelmesini sağladığı görülmüştür. Ayrıca katılımcıların afetlere karşı hazırlıklı olma inançlarında da artış olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, matematik ile afet eğitiminin ilişkilendirilmesi hem akademik öğrenmeyi güçlendirmekte hem de öğrencilerin günlük yaşam becerilerini geliştirmektedir. Bu yaklaşım sayesinde öğrenciler matematiğin sadece teorik bir ders olmadığını, günlük yaşamda özellikle deprem gibi önemli durumlarla bağlantılı olduğunu fark etmektedir. Böylece öğrencilerin matematiğe karşı ilgisi artmakta ve afetlere karşı daha bilinçli bireyler yetişmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Eğitimi, Matematiksel Modelleme, Disiplinler Arası Öğretim, Sayısal Zekâ, Veri Görselleştirme

P8: Afete Felsefi Bakış

Leyla ÖZER¹, Emel ECE²

¹Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi, Manavgat, Antalya/ Türkiye, leyon2605@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-6343-67973

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kâmil Özdağ Fen Fakültesi, Fizik Bölümü, Karaman/ Türkiye, ecetinkaya@kmu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-5954-3689

Özet: Afetler, yalnızca fiziksel yıkım, maddi kayıp ve insani kayıplar yaratan olaylar değil, aynı zamanda insanın psikolojisini, varoluşunu, doğa ile ilişkisini ve bilgi üretme biçimlerini derinden sarsan kırılma anlarıdır. Bu çalışma, afet olgusunu ontolojik, etik ve epistemolojik boyutlarıyla ele alarak, afetlerin insan düşüncesinde nasıl bir dönüşüm yarattığını incelemeyi amaçlamaktadır. Modernitenin kontrol ve hâkimiyet iddiasını sorgulayan afetler, insanın doğa ile kurduğu ilişkinin sınırlarını açığa çıkarırken, kolektif sorumluluk ve etik dayanışma pratiklerini de görünür kılmaktadır. Aynı zamanda afetler, bilimsel bilginin sınırlarını ve belirsizlik karşısındaki yetersizliğini ortaya koyarak daha alçakgönüllü ve çok disiplinli bir bilgi anlayışını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda afet, yalnızca bir kriz değil, aynı zamanda insanın kendisiyle, doğayla ve toplumla yeniden yüzleştiği felsefi bir eşik olarak değerlendirilmelidir. Bu bakış açısıyla yola çıkılan bu çalışmada afet, doğa-insan ilişkisi ve etik sorumluluk kavramları felsefi metinler çerçevesinde incelenmiştir. Özellikle fenomenoloji, etik teori ve çevre felsefesi perspektifleri kullanılarak afet olgusu çok boyutlu olarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Doğa-İnsan İlişkisi, Etik, Çevre Felsefesi.

P9: Afetlerde Tıbbi Görüntülemenin Önemi

Ayşe ÇÖMÜ

KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Teknik Yüksekokulu, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri Bölümü, Konya/ Türkiye, aysecomu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1334-1683

Özet: Doğal afetler ile kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer (KBRN) olaylar, sağlık sistemleri üzerinde ani, karmaşık ve yüksek etkili bir yük oluşturmaktadır. Bu tür olağanüstü durumlar, sağlık hizmetlerinin sürekliliğini tehdit etmekte ve mevcut kaynakların etkin kullanımını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle hızlı, doğru ve güvenilir tanı yöntemlerine duyulan gereksinim artmakta; etkili hasta yönetimi ile ölüm oranlarının azaltılması açısından erken tanı kritik bir rol üstlenmektedir.

Tıbbi görüntüleme teknikleri; travma değerlendirmesi, iç kanama, organ ve doku hasarlarının saptanması ile kontaminasyonun erken dönemde belirlenmesinde afet yönetiminin temel bileşenlerinden biridir. Bilgisayarlı tomografi, manyetik rezonans görüntüleme, ultrasonografi ve konvansiyonel radyolojik incelemeler, triyaj süreçlerini destekleyerek klinik karar verme hızını ve doğruluğunu artırmakta, hastaların uygun tedavi merkezlerine yönlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Özellikle KBRN olaylarında görüntüleme yöntemleri; etki alanının belirlenmesi, maruziyet düzeyinin değerlendirilmesi ve hedefe yönelik tedavi yaklaşımlarının planlanmasında önemli bir tanısal destek sunmaktadır.

Afet sahasında kullanılabilen taşınabilir görüntüleme sistemleri, altyapı kısıtlılığının bulunduğu durumlarda zamana duyarlı müdahalelerin etkinliğini artırarak hasta sonuçlarını olumlu yönde etkilemektedir. Sonuç olarak tıbbi görüntüleme, afetlere hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarında hasta güvenliği, doğru tanı ve etkin sağlık hizmeti sunumu açısından vazgeçilmez bir role sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Görüntüleme, Afet, KBRN

P10: Afet Sonrası Psikolojik Destek

Esmâ KOÇ

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, esma052000@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5730-3078

Özet: Günlük yaşamı kesintiye uğratan ya da durduran, yerel imkanlar ile yönetilemeyen, toplumları etkileyen, ekonomik, fiziksel ve sosyal kayıplara neden olan her türlü doğal, insan ve teknolojik kaynaklı tüm olaylar afet olarak tanımlanmaktadır (Kadıoğlu, 2008). Afetler insan psikolojisini pek çok açıdan etkilemektedir. Bu çalışma ile afet sonrası psikolojik destek yöntemlerinin anlatılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada yöntem olarak derleme seçilmiştir. Afet sonrasında psikolojik müdahaleler üç döneme göre çeşitlendiği bulunmuştur. Akut dönemde psikolojik ilk yardım, orta vadede psikososyal destek ve uzun vadede ise psikolojik tedaviler kullanılmaktadır (Özkan ve Çetinkaya Kurun, 2021).

Afetlere hazırlıklı olmak konusunda toplumu ve bireyi harekete geçiren faaliyetleri, toplumun ve insanın afet sonrasında iyi oluşlarının sürdürülebilmesi ve afetlerin psikososyal etkilerinin incelenmesini için uygulanan çeşitli psikososyal destek girişimlerini kapsayan alana afet psikolojisi denmiştir (Karancı ve İkizler, 2017). Afet sonrasında bireyler farklı tepkiler verebilmektedir. Kukuoğlu (2018), bunları psikolojik şok süreci, tepki süreci, farkındalık süreci ve iyileşme süreci olarak dörde ayırmıştır.

Afetin psikolojik etkileri her bireyde farklı hissedilmekle beraber çocuklar, yaşlılar, ergenler, afet gönüllüleri, kadınlar, daha önce bir travması veya psikolojik rahatsızlığı bulunan bireylerde daha şiddetli hissedilmektedir (Sönmez, 2022). Afet sonrasında bireylerde depresyon, anksiyete, TSSB, akut stres bozukluğu, korku, çaresizlik, gerileme, ağlama nöbetleri görülebilmektedir.

Psikolojik ilk yardım; kişilerin afetlerde ihtiyaçlarının doğru olarak belirlenmesi, belirlenen fiziksel ihtiyaçların temin edilmesi ve kişiye psikolojik ve sosyal olarak destekleyici bir hizmet sunulmasıdır.

Psikososyal destek, afetin ardından oluşabilecek psikolojik bozuklukların ve uyumsuzlukların önlenmesini sağlayan ve aile ve toplum açısından ilişkilerin yeniden kurulması veya geliştirilmesini sağlayan bir hizmettir.

Afetin ardından ruh sağlığı uzmanları psikolojik terapi uygulamaktadır. Sıklıkla kullanılanlar ise Psikolojik Destek Eğitim Programları, Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT), Sanat Terapisi, Kontrol Odaklı Davranış Terapisi, Varoluşçu Terapi, Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme (EMDR) ve Psikoeğitim gibi müdahaleler uygulanabilmektedir (Açık, Demir vd., 2025).

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Psikolojisi, Psikolojik İlk Yardım, Psikososyal Destek, Psikolojik Terapi

P11: Doğalgaz Sızıntısı

Muammer DİLMAÇ¹, Özlem SÜRMELE², Medine GÜMÜŞTAŞ³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, muammer65dilmac@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-4786-8040

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, ozlemsurmeli127@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-1453-6298

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, gumustamedine21@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-8067-4241

Özet: Doğalgaz, yer kabuğunun içindeki fosil kaynaklı bir çeşit yanıcı gaz karışımıdır. Bir petrol türevidir. Doğalgazın büyük bölümü Metan adı verilen hidrokarbon bileşiğinden oluşur. Tarihte ilk defa 900 yıllarında Çin’de kullanıldığı düşünülmektedir. 1790’da İngiltere de kullanıldığı, 1816 yılında A.B.D’de kullanıldığı bilinmektedir. İlk doğal gaz boru hattı 1891’de A.B.D’de inşa edilmiştir. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra ve özellikle 1973 Petrol Krizi’nin ardından tüm Dünyada doğal gaz iletim şebekeleri güçlendirilerek yaygın kullanıma geçilmiştir. Günümüzde sanayi sektörünün giderek büyümesi, doğal gazın çevreci, güvenli ve ekonomik oluşu nedeniyle, doğal gazın önemi de giderek artmaktadır. Doğalgaz kaçağı veya sızıntısını kısaca; gazlı ve basınçlı boru hattının yüzeyinde, bağlı donanımlarda veya bağlantı noktalarından açığa çıkan, kapalı veya açık ortama kontrolsüz şekilde gaz çıkışı ve yayılımı şeklinde tanımlanabilir.

Doğal gaz sızıntıları; gaza sonradan enjekte edilen kokulandırma maddesi sayesinde duyu yoluyla fark edilebilir ve/veya özel ölçüm cihazları kullanılarak tespit edilebilir. Doğal gaz dağıtım şebekesi ve iç tesisatında yaşanan gaz sızıntısı; kimi zaman bağlantı ve montaj hatalarından, titreşim etkilerinden, deformasyonlardan, dış müdahalelerden kimi zamansa korozyon etkilerinden oluşabilmektedir.

Doğalgaz sızıntısı hakkında farkındalık kazandırmak istenilen bu çalışmada amacımız ise doğru davranışı pekiştirmek, öğretmenin rolünü göstermek ve yanlış davranışlardan kaçındırmaktır. Hedef kitlesi özellikle okul öncesi dönem çocukları (4-6) yaş ve onlara rehberlik eden öğretmenler ile ebeveynlerdir. Farkındalık kazandırılmak istenen öncelik olan çocuklara doğal gaz sızıntısının belirtilerini- tuhaf koku, baş dönmesi, mide bulantısı- basit ve akılda kalıcı bir şekilde öğretmek bir diğer amacımızdır. Diğer amaçlarımız ise öğretmenin sakin, kararlı ve yönlendirici tavrıyla doğru tahliye davranışının modellenmesi; çocukların güvenilir yetişkinlere güvenmesinin pekiştirilmesi, ışık açmak, kibrit yakmak, telefon kullanmak gibi tehlikeli davranışların neden yapılmaması gerektiğinin çocuklara sezdirilmesidir. Bu çalışma ile çocuklara verilmek istenen temel mesaj şudur; “Tuhaf bir koku hissedersen paniğe kapılma, hemen büyüklere söyle ve güvenli yere geç. Öğretmeninin 187’yi aramasını bekle.”

Anahtar kelimeler: Doğalgaz Sızıntısı, Gaz Kokusu Farkındalığı, Acil Durum Yönetimi

P12: Okul Öncesi Eğitimde Afet Okuryazarlığı: Erken Yaşta Güvenli Davranış Geliştirme

Saliha AVUL

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, Salihaavul05@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-8918-2358

Özet: Erken çocukluk dönemi insan yaşamında pek çok kalıcı öğrenmenin gerçekleştiği yıllardır ve bu yıllarda sağlanan okul öncesi eğitim, 20. Milli Eğitim Şurası'nda öncelikli alan olarak belirtilmiştir (Ünal, 2025).

Dünya'da deprem, sel, heyelan, yıldırım gibi doğa olayları bulunmaktadır. Doğanın bir parçası olan insan için doğayla uyum içerisinde yaşamak ve yerleşim yerleri seçilirken riskleri göz ardı etmemek hayati bir önem taşımaktadır. Afetlere neden olabilecek iklim değişikliği etkileri ve doğal olayların bir tehdit olduğunu bilmek, doğal ve doğal olmayan tehlikeleri öğrenmek, zarar görebilirliği azaltmak ya da tehlikelerden sakınmak ve korunmak için afete dönüşmeden riskleri görmek ve önleyici tedbirler almak gerekmektedir.

Okul öncesi dönem, bireylerin temel davranış kalıplarını edindiği ve yaşam boyu sürecek alışkanlıkların temellerinin atıldığı kritik bir gelişim evresidir. Bu dönemde kazanılan bilgi, beceri ve tutumlar, kalıcı biçimde davranışları doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla, okul öncesinde verilen afet farkındalığı ve hazırlık eğitimi, çocukların yalnızca bu yaş döneminde değil, yaşamlarının ilerleyen evrelerinde de afetlere karşı doğru davranışlar sergilemelerine olanak tanımakta; risk durumlarında doğru kararlar alma, problem çözme ve çevresel değişimlere uyum sağlama becerilerini desteklemektedir.

Okul öncesinde afetlere karşı dirençlilik temelli ve sürdürülebilir bir eğitim aldıkları takdirde okullarda kazandıkları alışkanlıklar, davranışlarını şekillendirdiği için öğrendiklerini yaşamları boyunca uygulayabilirler. İklim değişikliği ve doğa olaylarını bilimsel süreçlerle anlama becerilerinin artırılması, okul öncesi dönemde çocukların afetlere karşı psikolojik ve bilişsel olarak hazırlık ve dirençlilik geliştirmelerini desteklemektedir. Bu bağlamda geliştirilecek eğitim programlarının, onların bilişsel ve gelişimsel düzeylerine uygun biçimde yapılandırılması gereklidir. Okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel gelişim özellikleri dikkate alındığında, tehlike ve risk gibi soyut kavramların doğrudan anlatım yoluyla verilmesi çocuklarda korku, kaygı ve yanlış anlamlandırmalara yol açabilmektedir. Afet eğitiminin yalnızca okul ortamıyla sınırlı kalmaması, aile katılımını da içerecek şekilde çok paydaşlı bir yapıda kurgulanması gerekmektedir. (İTÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

Anahtar Kelimeler: Afet Okuryazarlığı, Okul Öncesi Eğitim, Afet Eğitimi, Deprem Bilinci, Acil Duruma Hazırlık, Çök Kapan Tutun

P13: Deprem Sonrası Fiziksel Engelli Çocuklarda Erişilebilirlik ve Rehabilitasyon Süreçlerinin Analizi

Semanür KÖSEOĞLU¹, Elanur KAVAK²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, elanurkavak91@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-3068-8223

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, semakoseoglu18@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-1669-9579

Özet: Bu çalışma, afet yönetiminde özel gereksinimli bireylerin (ÖGB) ihtiyaçlarının dikkate alınmasının önemini ele alarak, afetlerin toplumlar üzerindeki yıkıcı etkilerinin, bu bireyler için daha da derinleştiğini vurgulamaktadır. Afetlere hazırlık, müdahale ve iyileşme süreçlerinde, Özel Gereksinimli bireylerin fiziki, psikolojik ve sosyal gereksinimlerinin karşılanması için kapsamlı sistemlerin geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu süreçlerde, erişilebilir bilgilendirme sistemlerinin, afet tatbikatlarının, mobil uygulamaların ve yasal düzenlemelerin kritik rol oynadığı ifade edilmiştir. Afet süreçlerine etkin katılımını sağlamak amacıyla, afet yönetimi sistemlerinin yalnızca fiziksel erişilebilirliği sağlamakla kalmayıp, onların özgün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde toplumsal kapsayıcılığı da içermesi gerektiği savunulmaktadır. Ayrıca, engelli bireyler ve sivil toplum kuruluşlarının afet planlamalarına dahil edilmesinin, afet sonrası olumsuz etkileri azaltacağı, toplumda dayanışma ruhunu güçlendireceği ve daha etkili bir afet yönetimi süreci oluşturacağı vurgulanmıştır. Sonuç olarak, afet yönetiminde, özel gereksinimli bireylerin haklarının korunması ve toplumsal eşitliğin sağlanması için, tüm afet döngüsünde dışlanmadan desteklendiği, kapsamlı ve bütüncül sistemlerin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu yaklaşım, afetlere karşı dayanıklılığı artırırken, toplumun tüm bireylerinin eşit bir şekilde afetlere hazırlanmasını sağlayacak ve iyileşme süreçlerini hızlandıracaktır.

Bu çalışmanın amacı çocuklarda deprem sonrası rehabilitasyon ve erişilebilirlik analiz yöntemiyle incelenmesidir. Proaktif çözüm yöntemleri ile erişilebilir hale gelmesi, dijital kayıt sistemleri ile çocukların afet öncesi dijital haritalara işlenmesi, konteynerlerin kapıları ve tuvaletlerin geniş standart hallere gelmesiyle ve en önemlisi afet sonrası oyunun gücüyle "Kapsayıcı Oyun Alanlarıyla" desteklenmeleriyle gerçekleşmeleridir.

Anahtar Kelimeler: Proaktif Çözümler, Rehabilitasyon, Analiz, Süreç, Engelli Bireyler, Yönetmek, Afet, Erişilebilirlik, Kapsayıcı, Eşitlik.

P14: Yangından Korunma Yöntemleri

Merve Sevde MAĞAT

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, sevdemagat69@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0684-3752

Özet: Bu çalışma, yangınların oluşumu, yangın alarmı, sınıflandırılması, söndürmede kullanılan yöntemler, önlenmesi ve müdahale yöntemleri, tahliye ve acil eylem planından oluşmaktadır. Yangınların hem doğal hem de insan kaynaklı nedenlerle ortaya çıkabildiği, çoğunlukla ihmal, dikkatsizlik ve bilgi eksikliğinden kaynaklandığı vurgulanmaktadır. Bu nedenle yangın güvenliği konusunda bilinçlenmenin bireysel ve toplumsal açıdan hayati öneme sahip olduğu ifade edilmektedir.

Çalışmada yangın söndürme yöntemleri iki temel ilke üzerinden açıklanmaktadır: soğutarak söndürme ve havayı kesme. Soğutma yöntemi, yanan maddenin sıcaklığını tutuşma derecesinin altına düşürmeyi hedeflerken; havayı kesme yöntemi, yanma olayının sürmesi için gerekli olan oksijenle teması engelleyerek yangının sönmesini sağlar. Ayrıca yanıcı maddenin ortamdaki uzaklaştırılması da etkili bir söndürme yöntemi olarak ele alınmaktadır. Bununla birlikte, farklı yangın türleri için uygun söndürücülerin seçilmesinin önemi vurgulanmaktadır.

Yanlış söndürücü kullanımının yangını büyütebileceğine dikkat çekilmektedir. Yanlış söndürücü kullanımı, yangının büyümesine, can güvenliğinin tehlikeye girmesine ve müdahalenin etkisiz kalmasına neden olabileceğinden söz edilmektedir.

Yangın alarm sistemleri ve dedektör türleri de önem arz etmektedir. Duman, ısı, alev ve karbon monoksit dedektörleri gibi farklı algılama sistemlerinin erken uyarı sağlayarak hızlı müdahale imkânı sunarak olası can kayıplarını en aza indirdiği belirtilmektedir. Özellikle yüksek riskli alanlarda kullanılan gelişmiş dedektör sistemlerinin önemi vurgulanmaktadır.

Son olarak, yangından korunma yöntemleri kapsamında düzenli elektrik kontrolü, yanıcı maddelerin güvenli depolanması ve acil durum planlarının hazırlanması gibi önlemler kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Tahliye planlarının ve eğitimlerin, acil durumlarda hızlı ve güvenli müdahaleyi mümkün kıldığı insanların bilgilendirilmesinde çok önemli bir yerinin olduğu ifade edilmektedir. Genel olarak, yangın güvenliğinde önleyici tedbirlerin ve doğru müdahalenin kritik rolünün büyük önem arz ettiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yangın, Afet, Önleme, Güvenlik, Yangın Güvenliği, Acil Durum Yönetimi

P15: Deprem Sonrası Psikososyal Destek

Saliha KARA¹, Hazal SEPET², Zeynep BALIK³, Sude USTA⁴, Saime ODABAŞI⁵

¹ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, salihakara005@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-5451-7684

² Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, sepethazal@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-1870-9737

³ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/ Türkiye, zbalik378@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-4002-8972

⁴ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/Türkiye, Sudeusta64@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-9102-0506

⁵ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/Türkiye, Saimeodabsi@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-3443-2809

Özet: Deprem; yer kabuğu içindeki kayaçların ani kırılması veya yer değiştirmesi sonucu oluşan ve farklı şiddetlerde hissedilen bir doğal afettir (İşçi, 2008). Ülkemizin büyük bir bölümü deprem riski altındadır. Deprem gibi travmatik olaylar bireylerde çeşitli psikolojik, bedensel ve davranışsal tepkilere yol açmaktadır. Şok, inkâr, korku, panik, öfke, suçluluk, umutsuzluk gibi duyguların yanı sıra; dikkat güçlüğü, uyku problemleri, çarpıntı ve baş ağrısı gibi belirtiler sıkça görülmektedir. Bu tepkiler, anormal bir duruma verilen normal tepkiler olup zamanla azalması beklenmektedir.

Deprem sonrası psikososyal destek hizmetleri; bireylerin yaşadıkları travmatik etkileri azaltmak, başa çıkma becerilerini güçlendirmek ve ruh sağlığını korumak amacıyla kamu kurumları, sağlık ve sosyal hizmet birimleri ile sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Bu süreç; hazırlık, acil müdahale, orta dönem ve uzun dönem olmak üzere aşamalı şekilde ilerlemektedir. Erken dönemde psikolojik ilk yardım ön plandayken, ilerleyen süreçte psikoeğitim, danışmanlık ve terapi hizmetleri önem kazanmaktadır.

Psikososyal destek; güven, sakinlik, öz-yeterlik ve umut duygularını güçlendirerek bireylerin günlük yaşama yeniden uyum sağlamasına katkı sunar. Aynı zamanda toplumsal bağların yeniden kurulmasında da önemli rol oynamaktadır.

Deprem sonrası psikososyal destek çalışmaları, bireylerin yaşadıkları travmatik etkilerle başa çıkmalarını kolaylaştırmak ve toplumsal iyilik halini yeniden tesis etmek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, müdahale süreçlerinin planlı, sürekli ve multidisipliner bir yaklaşımla yürütülmesi gerekmektedir. Özellikle risk gruplarına yönelik destek hizmetlerinin önceliklendirilmesi, sürecin etkililiğini artıracaktır. Bununla birlikte, toplumun afetler konusunda bilinçlendirilmesi ve psikolojik dayanıklılığın güçlendirilmesine yönelik çalışmaların yaygınlaştırılması önerilmektedir. Psikososyal destek hizmetlerinin yalnızca afet sonrası değil, afet öncesi hazırlık sürecinde de ele alınması, olası olumsuz etkilerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Psikososyal Destek, Travma, Yas Süreci, Deprem, Afet Sonrası İyileşme

P16: AFAD Alarm Renkleri

Duygu KUDRET¹, Hatice YAŞAR², Yağmur KOÇEROĞLU³, Furkan YILDIZHAN⁴

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, duygukudret469@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-8602-2997

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, haticeyasar310@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-8501-2531

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, kocerogluyagmur@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-6348-9116

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, furkanyildizhan8@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-6881-7016

Özet: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı alarm renkleri, afet ve acil durumlarda toplumun hızlı, doğru ve anlaşılır şekilde bilgilendirilmesini sağlayan önemli bir uyarı sistemidir. Bu sistem, risk seviyesine göre farklı renklerle ifade edilir ve bireylerin nasıl davranması gerektiği konusunda yol göstermektedir. Genellikle dört ana renk kullanılmaktadır: beyaz, sarı, kırmızı ve siyah.

Beyaz renk, tehlikenin bulunmadığını ya da durumun normale döndüğünü ifade etmektedir. Sarı renk, olası bir riskin varlığını göstermekte ve dikkatli olunması gerektiğini belirtmektedir. Kırmızı alarm ise tehlikenin ciddi boyutlara ulaştığını ve acil önlemler alınmasının zorunlu olduğunu bildirmektedir. Siyah renk ise en üst düzey tehlikeyi ifade etmekte; durumun kontrol altına alınmadığını, hayati riskin çok yüksek olduğunu ve olağanüstü tedbirlerin uygulanması gerektiğini göstermektedir.

Bu renk sistemi sayesinde toplumda panik oluşması önlenmekte, kurumlar arası koordinasyon kolaylaşmakta ve müdahale süreci hızlanmaktadır. Ayrıca bireylerin bu renkleri önceden bilmesi, afet anında daha bilinçli ve doğru kararlar alınmasını sağlamaktadır. Bu nedenle afet eğitimlerinde alarm renklerinin öğretilmesi büyük önem taşımakta ve toplumsal farkındalığı artırmaktadır. Aynı zamanda erken uyarı sistemleriyle birlikte kullanıldığında can ve mal kayıplarını azaltmaya yardımcı olmaktadır.

Toplumun bu sistemi tanıması ve doğru uygulaması, afetlere karşı hazırlıklı olmayı desteklemektedir. Bu yüzden eğitim programlarında ve tatbikatlarda bu renklerin anlamları sık sık vurgulanmalıdır. Özellikle çocuklara erken yaşta öğretilmesi, bilinç düzeyini artırmakta ve toplumsal dayanıklılığı güçlendirmektedir. Böylece afet anlarında herkes ne yapacağını daha iyi bilmekte, güvenli davranmakta ve riskler azalmaktadır. Sonuç olarak bu sistem hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alarm Renkleri, Acil Durum, Uyarı Sistemi

P17: Depremde Ortopedik Engelli Bireylerin Yapması Gerekenler

Merve Sevde MAĞAT¹, Merve TANRIVERDİ², Maryam ALİZADA³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, sevdemagat69@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0684-3752

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, mertvetanriverdi2204@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-9926-8233

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, 2310maryamalizada@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-7433-8940

Özet: Bu çalışmada depremde ortopedik engelli bireylerin karşılaştığı riskleri ve bu risklere karşı alınması gereken önlemler ele alınmıştır. Deprem bir anda oluşan ani yıkım ve sarsılmadır, yıkıcı etkileri nedeniyle toplumun tüm kesimlerini etkileyen bir doğal afettir.

Ortopedik engelli bireyler, fiziksel açıdan sınırlılıkları nedeniyle bu süreçte daha fazla risk altındadırlar. Bu nedenle afet yönetiminde ortopedik engelli bireylerle ihtiyaçlarının özel olarak ilgilenilmesi gerekmektedir. Önleyici çalışmalar depremde karşılaşılabilecek riskleri azaltabilmektedir. Önleyici çalışmalarda eşyaların bir noktaya sabitlenmesi, tahliye planlarının yapılması buna dahildir. Bireyin bulunduğu ortamdaki insanlarla birlikte bir plan oluşturması etkili bir önleyici faaliyettir. Deprem olduğu anda baş ve boyun bölgelerini koruması o anda panik yapmadan olabildiğince sakin bir şekilde depremin geçmesini beklemesi kişinin fiziksel sağlığı için oldukça önemlidir. Örneğin tekerlekli sandalyedeki bireylerin buldukları tekerlekli sandalyenin frenlerini kilitlemesi oldukça önemlidir. Deprem bittiğinde yaralı bireylerin tedavi ihtiyaçları, onların güvenliğinin oluşturulması, ortamın güvenli ve ihtiyaçlarına erişilebilir hale getirilmesi gereklidir.

Bireylerin psikolojik iyi oluşu için ise psikososyal destek, psikolojik ilk yardım önemli rol oynamaktadır. Ortopedik engelli bireylerin bu afet sürecinde daha çok bilgilendirilmesi ve farkındalık oluşturulması aynı zamanda bu gibi eğitimlerin yaygınlaştırılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Fiziksel Engel, Birey, Ortopedik, Afet, Psikososyal Destek

P18: Özel Hayatlar İçin Özel Üçgenler

Ayşe Sena CANATAR¹, Naide AYDOĞDU²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, aysesenacanatar@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0764-4472

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, aydogdunaide@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-1623-7298

Özet: Bu çalışmada özel gereksinimli bireylerin afet bilinci kapsamında hayat üçgeni kavramını öğrenmelerine yönelik öğretimsel öneriler sunulmaktadır. Bu bireyler için hayat üçgeni öğretiminin matematiksel becerilerle ilişkilendirerek gerçekleştirilebilmesi hakkında araştırmalar yapılmıştır. Böylece öğrenciye aşamalı, sistematik ve çok yönlü bir öğrenme deneyimi kazandırılması hedeflenmiştir.

Çalışmada, nitel (kalitatif) araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Öncelikle çalışma geçerliği için alanında uzman görüşlere başvurulmuştur. Görüşmeler sonucunda elde edilen bulguları yeterli bilimsel temellerle desteklemek için gerekli literatür taraması yapılmıştır. Ardından önerilen öğretim yöntemlerinin etkililikleri incelenmiştir. Üçgen kavramı öğretiminde etkili olarak kullanılacak yöntemin, yanlışsız öğretim yöntemlerinden eşzamanlı ipucu yöntemi olduğu sonucuna varılmıştır. Üçgen kavramı öğretimi ardından günlük hayat olaylarını öğrenciye etkili biçimde aktarabileceğimiz bir yöntem olan sosyal öykü yönteminin kullanılması özel gereksinimli öğrencilerin kalıcı öğrenmelerini sağlamak için önerilmektedir.

Elde ettiğimiz bulgulardan yola çıkarak, öğrencide ilk olarak eşzamanlı ipucu yöntemiyle ‘üçgen’ kavramı oluşturulacaktır. Ardından sosyal öykü yöntemiyle öğrencinin matematiksel bir kavramı afet bilinciyle bütünleştirip hayat üçgenini yapabilme becerisinin kazandırılabilmesi amaçlanmaktadır. Beceriye değerlendirme aşamasında çeşitli simülasyonlar gerçekleştirilerek öğrencinin hayat üçgeni yapma becerisinin davranış haline gelmesi değerlendirilecektir.

Sonuç olarak çalışmamızda özel gereksinimli bireylerin afet bilinci eğitiminin matematik eğitimiyle desteklenerek nasıl daha etkili biçimde gerçekleştirilebileceği hakkında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Afet Bilinci, Hayat Üçgeni, Matematik Eğitimi, Üçgen Kavramı, Eşzamanlı İpucu Yöntemi

P19: Türkiye vs Japonya: Okul Öncesinde Afet Eğitimi

Ekin AĞAÇDİKEN¹, Sıla NURAL², Damla Nur BEDİR³, Ayşe DALDAYAMAZ⁴

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, ekinagacdiken55@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-4866-1747

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, silanural.79821@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-5329-5044

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, bedirdamlanur524@gmail.com, ORCID ID: 0009-0007-9367-6980

⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, aysedaldayamaz9@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-6569-8026

Özet: İnsanoğlu yüzyıllardır doğayla birlikte yaşarken pek çok zorlukla karşılaşmıştır. Doğanın korunması ve afetlere karşı toplumların direncinin artırılması için başta Birleşmiş Milletler olmak üzere küresel ve bölgesel düzeyde önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu hususta Japonya, deprem gibi doğal afetlerde sık sık karşılaşan bir ülke olduğundan güçlü bir afet yönetimine sahiptir. Türkiye'de ise özellikle 6 Şubat depremi sonrasında afet yönetimi konusunda çalışmalar arttırılmıştır. Okul öncesi dönemde afet eğitimi, çocukların afetlere karşı bilinçli olması ve gerekli davranışları öğrenmesi için gereklidir. Bu konuda Japonya ve Türkiye okul öncesi afet eğitiminde bazı farklılıklar vardır. Genel olarak bu farklılıklar; programın yaygınlığı, uygulama yöntemleri, kültürel yerleşiklik, devlet politikaları ve öğretmen eğitimi olarak görülmektedir.

Bu çalışmada Türkiye ve Japonya okul öncesi afet eğitimi farklılıklarına dikkat çekilmiştir. Yaptığımız bu çalışmada karşılaştırmalı literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Programlar karşılaştırıldığında Türkiye' de afet eğitimi okul öncesi sınıfları için Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde doğrudan bir kazanım olarak yer edinmemekte ve yapılan etkinlikler ise daha çok teorik olmaktadır. Japonya'da ise afet eğitimi tüm sınıf kademelerinde müfredatın bölünmez bir parçası olmaktadır. Öğretmenlerin eğitimi hususunda ise Türkiye'de sınırlı ve hizmet içi eğitimler alınırken, Japonya'da öğretmenler afet eğitimi konusunda özel eğitimden geçerek bilinçli ve deneyimli hale getirilmektedirler ve ayrıca tatbikat anında yönetim konusunda da yetkin hale gelmektedirler.

Araştırma sonucunda Japonya'da afet eğitiminin daha kapsamlı, kültürel olarak yerleştirilmiş ve erken yaşlarda başladığı görülmektedir. Türkiye'de ise okul öncesi eğitimi programında afet eğitimi daha çok teorik ve sınırlı olması dikkat çekmektedir. Türkiye'de okul öncesi eğitim programında afet eğitimi açısından kazanımlara ayrı bir yer açması gerekmekte ve uygulamalı eğitimin zenginleştirilmesi ve sıklaştırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Okul Öncesi, Japonya, Türkiye, Deprem

P20: Yangın Söndürmede Erişilebilirlik

Ash PAMUK¹, Hatice Gökçen CEYLAN², Zeynep UYGUN³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, 231407038@stu.kmu.edu.tr, ORCID ID: 0009-0001-7180-2276

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, 241407053@stu.kmu.edu.tr, ORCID ID: 0009-0006-3656-1979

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, zeynpuygun@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-5618-1491

Özet: Acil durumlarda, özellikle başlangıç aşamasındaki yangınlara yapılan ilk müdahale, can ve mal kayıplarının önlenmesinde hayati bir önem taşımaktadır. Ancak mevcut istatistikler ve saha gözlemleri, yangın tüplerinin fiziksel erişilebilirliği ile bireylerin bu kritik cihazları doğru ve panik yapmadan kullanma becerisi arasında ciddi bir açığı olduğunu göstermektedir.

Bu çalışma, yangın söndürme teknolojilerinin sadece fiziksel birer donanım olarak mevcudiyetini değil, aynı zamanda toplumun tüm kesimleri için "kapsayıcı erişilebilirlik" ve "kullanım kolaylığı" standartlarına ulaştırılmasını hedefleyen bir model sunmaktadır. Proje çerçevesinde, geleneksel eğitim yöntemlerinin ötesine geçilerek sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) destekli simülasyonlarla kullanıcıların deneyim kazanması ve cihaz tasarımlarının engelli bireyler, yaşlılar ve çocuklar tarafından da rahatça kullanılacak ergonomik yapıya kavuşturulması önerilmektedir. Ayrıca, yangın tüplerinin bina içindeki konumlarının akıllı sensörlerle takibi ve acil durumlarda en hızlı ulaşım yollarının dijital haritalar üzerinden optimizasyonu çalışmanın teknik boyutunu oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçları, teknolojiyle entegre edilmiş eğitim metodolojilerinin ve kullanıcı dostu tasarım yaklaşımlarının, yangın anındaki panik faktörünü minimize ederek müdahale başarısını ve toplumsal güvenliği önemli ölçüde artıracaklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yangın Söndürücü, Erişilebilirlik, Yangın Eğitimi, Acil Durum Müdahalesi, Teknolojik Entegrasyon, Ergonomik Tasarım, İş Sağlığı ve Güvenliği.

P21: Afetlerde Çocukların Psikolojik Dayanıklılığı ve PDR'nin Rolü

***Beyza Nur YILDIZ¹, Ahsen Sude GEZEN², Fatma Kübra YILDIZ³, Melike İNCİMAN⁴,
Zeynep Nur KARAKARA⁵***

***¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik
Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, beyzanryildiz2005@gmail.com, ORCID ID:
0009-0009-3267-8514***

***²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, ahsensudegezen@gmail.com, ORCID ID: 0009-
0000-1469-4929***

***³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, kubrayldz2004@gmail.com, ORCID ID: 0009-
0008-8925-2410***

***⁴Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, melikeinciman@gmail.com, ORCID ID: 0009-
0003-1194-8227***

***⁵Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Bölümü, Karaman/Türkiye, aykirzeynepnur98@gmail.com, ORCID ID: 0009-
0004-6541-2695)***

Özet: Afetler, bireylerin yalnızca fiziksel güvenliğini değil, aynı zamanda duygusal ve bilişsel bütünlüğünü de sarsan travmatik yaşantılar olarak tanımlanmaktadır (Masten, 2014). Gelişimsel açıdan daha hassas bir grup olan çocukların, afetlerden yetişkinlere kıyasla daha yoğun ve kalıcı biçimde etkilendiği belirtilmektedir (Pynoos, Steinberg ve Brymer, 2007). Bu çalışma, afetlerin çocukların psikolojik dayanıklılığı üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalar doğrultusunda, Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) hizmetlerinin rolünü ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Literatür taramasına dayalı olarak yürütülen bu çalışmada, afet sonrası çocuklarda görülen korku, kaygı, güvensizlik, içe kapanma, regresyon ve uyku problemleri gibi duygusal ve davranışsal tepkilerin yaygın olduğu ifade edilmektedir (La Greca ve Silverman, 2009). Bu tepkilerin, çocukların gelişim dönemlerine göre farklılaştığı vurgulanmaktadır. Ayrıca afet yönetimi sürecinde yürütülen psikososyal destek hizmetlerinin ve PDR uzmanlarının kriz müdahalesi ile kısa ve uzun vadeli destek süreçlerindeki işlevlerinin önemli olduğu belirtilmektedir (AFAD, 2020).

Alanyazın bulguları, afet sonrası erken dönemde sunulan psikososyal müdahalelerin, çocukların travmatik yaşantıları anlamlandırmalarını kolaylaştırdığını, güven duygusunu yeniden inşa ettiğini ve psikolojik dayanıklılıklarını artırdığını göstermektedir (WHO, 2013). Bununla birlikte, yalnızca kısa süreli müdahalelerin yeterli olmadığı; gelişimsel özelliklere duyarlı ve aile-okul iş birliğini içeren uzun vadeli destek programlarının gerekli olduğu ifade edilmektedir (Masten ve Narayan, 2012).

Sonuç olarak, çocukların afet sonrası iyilik hallerinin korunması için bütüncül ve sistematik bir yaklaşım benimsenmeli; PDR hizmetleri afet yönetim süreçlerine etkin biçimde entegre edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Çocuklar, Psikolojik Dayanıklılık, Travma, Psikososyal Destek, Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR), Kriz Müdahalesi, Afet Yönetimi, Çocuk Psikolojisi, Uyum Süreci.

P22: Tüm Yönleriyle Obruk

Fatma Nur YILDIRIM¹

¹ *Karamanoğlu MehmetBey Üniversitesi, Kâmil Özdağ Fen Fakültesi,
Karaman/Türkiye, erz_ant_2507@outlook.com, ORCID ID: 0000-0002-9976-9535*

Öz: Obruklar, karstik ortamlarda eriyebilen kayalar içerisinde gelişen ve ani çökme mekanizmalarıyla oluşan jeomorfolojik yapılar olup, son yıllarda afet niteliği taşıyan önemli bir çevresel risk unsuru haline gelmiştir. Bu çalışma, obrukların oluşumlarını; oluşum şekil ve türlerini, jeolojik özellikleri, oluşuma neden olan faktörleri ve afet risk yönetimi açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Obruk oluşumu; karbonatlı ve evaporitik kayaların yeraltı suyu ile etkileşimi sonucu gelişen çözünme süreçleri, yeraltı boşluklarının büyümesi ve örtü tabakasının taşıma kapasitesini kaybetmesiyle gerçekleşmektedir. Bu süreçler; üstten çözünme, alttan aşındırma ve hidrostatik desteğin ortadan kalkması gibi mekanizmalarla açıklanmaktadır. Morfolojik ve genetik özelliklerine göre obruklar çözünme, çökme, örtü kayacı, yıkılma, yayılma ve gömülü obruklar şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Son yıllarda obruk oluşum sıklığındaki artışın temel nedeni, yeraltı suyu kaynaklarının aşırı ve kontrolsüz kullanımınıdır. Yoğun kuyu açımı ve kaçak su kullanımı, yeraltı su seviyesinde ciddi düşümlere neden olmakta; bu durum hidrostatik basıncın azalmasına ve yeraltı boşluklarının çökmesine yol açmaktadır. Ayrıca su kaynaklarının kuruması ve akiferler arası dengesiz etkileşimler, karstik süreçleri hızlandırmaktadır.

Elde edilen bulgular, obrukların doğal jeolojik süreçlerin bir ürünü olmakla birlikte, insan etkisiyle hızlanan bir afet riski haline dönüştüğünü göstermektedir. Bu bağlamda, sürdürülebilir yeraltı suyu yönetimi, kapsamlı hidrojeolojik etütler, risk haritalaması ve planlı arazi kullanımı, obruk kaynaklı tehlikelerin azaltılmasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Obruk, Afet, Yer Altı Afet.

P23: Otizm ve Zihin Yetersizliği Olan Çocuklarda Serbest Oyunun Afet Farkındalığı ve Sosyal Uyum Üzerindeki Etkisi

Ebubekir Laçın¹, Enes Derman²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, lacinebubekir690@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-8768-748X

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/Türkiye, enesderman70@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-6062-3108

Öz: Bu çalışma, okul öncesi eğitim kurumlarındaki serbest oyun etkinliklerinin, zihin yetersizliği ve Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan çocukların sosyal gelişimleri ve afet farkındalıkları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Özel gereksinimli bireyler, afet ve acil durum süreçlerinde karmaşık yönergeleri anlama ve beklenmedik durumlara uyum sağlama konusunda çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Kurum deneyimi dersi kapsamında yapılan bu analizde, serbest oyunun sunduğu esnek ve doğal öğrenme ortamının, bu çocukların 'komut takip etme', 'sosyal etkileşim' ve 'kriz anında sakin kalma' becerilerine katkısı kurumsal bir perspektifle ele alınmıştır. Çalışmada, AFAD'ın proaktif yaklaşım ilkeleri temel alınarak, oyun yoluyla kazandırılan sosyal becerilerin, afet anındaki tahliye süreçlerinde ve güvenli alan arayışında özel gereksinimli çocuklar için nasıl bir koruyucu faktör olduğu analiz edilmiştir. Nitel gözlemler sonucunda, akranlarıyla serbest oyun içinde etkileşim kuran özel gereksinimli çocukların, rutin dışı gelişen acil durumlara daha adaptif yanıtlar verebildiği görülmüştür. Sonuç olarak, kapsayıcı bir afet yönetimi için serbest oyunun pedagojik bir araç olarak kullanılması gerektiği vurgulanmakta ve öğretmenler ile aileler için AFAD odaklı güvenli oyun alanı tasarımları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm ve Zihin Yetersizliği, Afet Farkındalığı, AFAD, Serbest Oyun, Kapsayıcı Eğitim

P24: Yangın Afetlerinde Otizm Spektrum Bozuklular

Maryam ALIZADA

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Karaman/Türkiye, 2310maryamalizada@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-7433-8940

Özet: Bu çalışma, yangın afetleri bağlamında otizm spektrum bozukluğu (OSB) bulunan bireylerin karşılaştığı riskleri belirlemeyi ve bu risklere yönelik müdahale ile koruyucu yaklaşımları incelemeyi amaçlamaktadır. Afet ortamlarında ortaya çıkan yoğun duyuşsal uyarılar, belirsizlik, ani değişimler ve rutinlerin kesintiye uğraması, OSB’li bireyler için önemli uyum güçlükleri doğurmaktadır.

Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş, konuya ilişkin ulusal ve uluslararası literatür sistematik biçimde incelenmiştir. Elde edilen bulgular, yangın gibi kriz durumlarında iletişim güçlükleri, duyuşsal hassasiyetler, kaçınma davranışları ve davranışsal tepkilerde artışın öne çıktığını göstermektedir. Ayrıca, uygun olmayan müdahale yöntemlerinin bireylerin stres düzeyini artırarak güvenli tahliye süreçlerini olumsuz etkilediğı belirlenmiştir. Buna karşılık, görsel desteklerin kullanılması, açık ve sade yönergelerin verilmesi, önceden yapılandırılmış hazırlık süreçleri ve bireysel farklılıkların dikkate alınması, etkili ve koruyucu yaklaşımlar olarak öne çıkmaktadır. Çalışma, afet yönetimi planlarının kapsayıcı bir perspektifle yeniden düzenlenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Özellikle eğitimciler, aileler ve acil durum ekipleri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi kritik öneme sahiptir. Bununla birlikte, afet öncesi eğitimlerin yaygınlaştırılması, bireyselleştirilmiş acil durum planlarının hazırlanması ve kriz anında kullanılacak destek materyallerinin önceden belirlenmesi önerilmektedir. Toplumsal farkındalığın artırılması, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının aktif katılımı ile kapsayıcı politikaların geliştirilmesi, dezavantajlı grupların korunmasına katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak, bütüncül ve sürdürülebilir afet yönetimi yaklaşımları hem bireysel güvenliği hem de toplumsal dayanıklılığı artırmada belirleyici rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), Yangın Afetleri, Afet Yönetimi, Duyusal Hassasiyet, Kriz Müdahalesi, Koruyucu Yaklaşımlar, Kapsayıcı Planlama, Acil Durum Hazırlığı, Toplumsal Dayanıklılık

P25: Afetlerde Psikolojik Dayanıklılık

Fatmanur IŞIK

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, fatmanurisik823@mail.com, ORCID ID: 0009-0002-4324-6513

Özet: Depremler, bireylerin yalnızca fiziksel güvenliğini değil, aynı zamanda psikolojik bütünlüğünü de tehdit eden travmatik afetler arasında yer almaktadır. Deprem sonrasında bireylerde korku, kaygı, çaresizlik, uyku bozuklukları ve travma sonrası stres belirtileri görülebilmektedir. Ancak her birey bu süreci aynı şekilde deneyimlememekte; bazı bireyler yaşanan olumsuzluklara rağmen daha hızlı toparlanabilmektedir. Bu durum psikolojik dayanıklılık kavramı ile açıklanmaktadır.

Psikolojik dayanıklılık, bireyin stresli ve travmatik yaşam olayları karşısında uyum sağlayabilme, başa çıkabilme ve yeniden denge kurabilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Depremler gibi büyük afetlerde psikolojik dayanıklılığın yüksek olması, bireylerin ruh sağlığını korumasında önemli bir rol oynamaktadır. Aile desteği, sosyal çevre, ekonomik güvence, problem çözme becerileri ve umut duygusu psikolojik dayanıklılığı artıran temel faktörler arasında yer almaktadır. Özellikle afet sonrası sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, bireylerin yalnızlık ve çaresizlik hissini azaltmaktadır. Bunun yanında psikoeğitim çalışmaları, psikolojik danışmanlık hizmetleri ve toplumsal dayanışma faaliyetleri bireylerin travma sonrası iyileşme sürecine katkı sağlamaktadır. Çocuklar, yaşlılar ve daha önce travmatik deneyim yaşamış bireyler deprem sonrası psikolojik açıdan daha hassas gruplar arasında bulunmaktadır. Bu nedenle afet yönetimi süreçlerinde yalnızca fiziksel ihtiyaçların değil, psikolojik ihtiyaçların da dikkate alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak psikolojik dayanıklılık, deprem sonrası bireylerin yaşamlarına uyum sağlamasında koruyucu bir güç olarak değerlendirilmekte ve afetlere hazırlık çalışmalarında önemli bir unsur olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Psikolojik Dayanıklılık, Travma, Afet Psikolojisi, Sosyal Destek, Ruh Sağlığı, Stresle Başa Çıkma

P26: Yangınlar: Bir Kıvılcım Bir Felaket

Zehra Naz ALTILAR¹, Rojda ZAIR², Sude ÖZTÜRK³

¹ *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, zehranazaltilar267@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-3086-0876*

² *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, rojdzair6@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-7074-7972*

³ *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, osude5429@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-6434-1458*

Özet: Yangın, yanıcı maddelerin ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan, kontrol dışına çıkmış yıkıcı yanma reaksiyonudur.

Yangınların birbirinden farklı nedenleri bulunmaktadır. Bunlar; insan ihmali, anız yakma, piknik ve çoban ateşi, enerji nakil hatları, kasıtlı yakma. Yangının doğal nedenler ise yıldırım düşmesi ve iklim değişikliğidir.

Yangın esnasında yapılması gerekenler şunlardır; gerekli eğitimin alınması, 112'yi aramak, yangın söndürücü ile müdahale etmek ve kapıları kapatmak,

Türkiye'de son dönemlerde çıkan yangınlar şunlardır; İzmir Aliağa ilçesindeki orman yangını, Antalya Manavgat orman yangını, Bolu Grand Kartal otel yangını, Karcı Dağı orman yangını.

Yangınların söndürülmesinde rol oynayan ekipler şunlardır; yangın dedektifleri, itfaiye ve AFAD, K9 köpekli arama timleri, hizmet grubu, endüstriyel yangın timleri, köpük uzmanları, ağır koruma ekibi, ateş savaşçıları, arazöz ekipleri ve komandolar.

Son yangınlardan çıkarılan dersler ise şöyledir; İHA ve uydu kullanımı, karma filo yönetimi, gece görüş kabiliyeti, TAMP, rezerv güç.

Yangın türleri şunlardır; katı madde yangınları, sıvı yanıcı madde yangınları, gaz yangınları, hafif metal yangınları, pişirme yağları yangınları, doğal yangınlar, kasıtlı yangınlar ve kaza sonucu çıkan yangınlar.

Anahtar Kelimeler: Yangın, Orman, Dikkat, Müdahale, Eğitim, Yanma, Yanıcı Madde.

P27: Karaman İlinin Afetselliği

Fatma Nur YILDIRIM¹

¹ *Karamanoğlu MehmetBey Üniversitesi, Kâmil Özdağ Fen Fakültesi,
Karaman/Türkiye, erz_ant_2507@outlook.com, ORCID ID: 0000-0002-9976-9535*

Öz: Bu çalışma, Karaman ilinde afetlerin türü, sıklığı ve mekânsal dağılımını inceleyerek ilin afetsellik düzeyini ortaya koymayı ve risk azaltmaya yönelik önlemler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, Karaman İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından hazırlanan veriler kullanılarak deprem, heyelan, kaya düşmesi, sel, obruk ve yangın gibi afet türleri çok boyutlu olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Karaman ili düşük ivmeli deprem bölgesinde yer almasına rağmen, çevresinde bulunan aktif fay zonları nedeniyle deprem riski tamamen ihmal edilemeyecek düzeydedir. 1900 yılından günümüze kadar meydana gelen 3 ve üzeri büyüklükteki depremler, ilin sismik açıdan belirli bir aktiviteye sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, il genelinde en dikkat çeken afet türlerinin heyelan ve kaya düşmesi olduğu belirlenmiştir. Özellikle Ermenek, Sarıveliler ve Başyayla ilçelerinde heyelan olaylarının yoğunlaştığı; Ermenek, Ayrancı ve merkez ilçeye bağlı yerleşimlerde ise kaya düşmesi riskinin öne çıktığı tespit edilmiştir. Karaman'ın jeolojik yapısı nedeniyle oluşan obruklar da önemli bir afet türü olarak öne çıkmaktadır. Konya Kapalı Havzası içerisinde yer alan ilde, özellikle Akçaşehir, Ambar ve Süleymanhacı çevresinde yoğunlaşan çok sayıda obruk kaydı bulunmaktadır. Buna karşın sel ve su baskını olaylarının sınırlı sayıda gerçekleştiği, çığ afetinin ise il genelinde gözlenmediği belirlenmiştir. Orman yangınlarının ise çoğunlukla insan kaynaklı ihmallerden kaynaklandığı ifade edilmektedir. Çalışmada ayrıca afet yönetimi kapsamında risk azaltma yaklaşımlarının önemi vurgulanmıştır. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) ve İl Risk Azaltma Planı (İRAP) çerçevesinde yapılan planlamaların, afet öncesi hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde etkinliği artırdığı belirtilmiştir. Karaman ilinde belirlenen 45 adet toplanma alanı, çadır kent kapasitesi ve lojistik depolama imkânları, ilin afetlere müdahale kapasitesinin belirli bir düzeyde olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, Karaman ilinin afetsellik düzeyi çoklu tehlike yapısı göstermekte olup özellikle kütle hareketleri ve obruk oluşumları açısından dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, yerel ölçekte risk azaltma stratejilerinin geliştirilmesi, yerleşim planlamasında jeolojik verilerin dikkate alınması ve toplumun afet farkındalığının artırılması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karaman, Afet, Heyelan, Afetsellik

P28: Afetlerin Türk Edebiyatına Yansımaları

Servet YEŞİLBAG¹, Beyza TÜL², Fatma BABAT³

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, servetyesilbag27@gmail.com, ORCID ID: 0009-0008-7528-3216*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, tulbeyza78@gmail.com, ORCID ID: 0009-0002-3736-7255*

³*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, fbabat85@mail.com, ORCID ID: 0009-0009-1176-2418*

Özet: Türk edebiyatı, sadece duygu ve düşüncelerin anlatıldığı bir alan değil, aynı zamanda toplumun yaşadığı olayların da yansıtıldığı önemli bir alandır. Doğal afetler (deprem, sel, yangın vb.) de bu olaylar arasında yer alır. Bu çalışmada, Türk edebiyatında doğal afetlerin Divan edebiyatından günümüze kadar nasıl ele alındığı ve bu süreçte bakış açısının nasıl değiştiği incelenmiştir.

Divan edebiyatı döneminde afetler gerçek anlamda ele alınmaz. Bu dönemde şairler, doğal afetleri daha çok bir benzetme unsuru olarak kullanmıştır. Ayrıca afetler, Tanrı'nın bir uyarısı ya da dünyanın geçici olduğunu gösteren bir işaret olarak görülmüştür.

Tanzimat ve Servet-i Fünun dönemine gelindiğinde ise bu bakış açısı değişmeye başlar. Artık afetler gerçek bir olay olarak ele alınır. Gazeteciliğin gelişmesiyle birlikte deprem ve diğer afetler halkı bilgilendirme amacıyla yazılarda yer almaya başlar. Bu dönemde afetler artık gözlemlenen ve yaşanan bir gerçekliktir.

Millî Edebiyat döneminde afetler, bireysel bir olay olmaktan çıkıp toplumun ortak sorunu hâline gelmiştir. Bu dönemde afetler, milletin birlikte yaşadığı acıları temsil etmektedir.

Cumhuriyet döneminde ise doğal afetler daha eleştirel bir bakış açısıyla işlenmiştir. Bu dönemde afetler, toplumdaki adaletsizlikleri ortaya çıkaran bir unsur hâline gelmiştir.

Günümüz edebiyatında ise doğal afetler daha çok bireyin iç dünyasıyla ilişkilendirilmiştir. Afetler sadece dış dünyayı değil, insanın ruh dünyasını da etkileyen bir olay olarak ele alınmıştır.

Sonuç olarak, Türk edebiyatında doğal afetlerin ele alınışı zamanla büyük bir değişim göstermiştir. Divan edebiyatında daha çok sembolik ve manevi anlamlar taşıyan afetler, Tanzimat döneminde gerçek bir olay olarak ele alınmaya başlanmış; Millî Edebiyat döneminde toplumsal bir sorun hâline gelmiş; Cumhuriyet döneminde ise eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Günümüzde ise afetler, bireyin psikolojik dünyasını etkileyen önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu durum, edebiyatın sadece estetik bir alan olmadığını, aynı zamanda toplumun değişen düşünce yapısını ve yaşadığı olayları yansıtan önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Türk Edebiyatına Yansımalar, İnsanlar Üzerinde Etkisi

P29: Özel Gereksinimli Bireyler ve Afet Yönetimi

Elif DOKUZOĞLU

*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Öğretmenliği
Bölümü, bilirelifdokuzoglu@gmail.com, ORCID ID: 0009-0001-5744-9314*

Özet: Afet ve acil durumlar; beklenmedik anlarda ortaya çıkan ani değişikliklerdir. Afet ve acil durumlar yüksek ses, kalabalık, ani değişiklikler ve rutinlerin bozulması nedeniyle otizmli bireyler için son derece zorlayıcı olaylardır. Bu durumlarda otizmli bireylerin göstereceği tepkileri bilmek ve bu tepkilere göre ortamı ve iletişimimizi yönlendirmek kritik önem arz etmektedir. Gerek afet yönetim ekipleri gerek birey ile ilgilenen bireylerin afet ve acil durumlarda otizmli bireylere göre uygun yaklaşımları bilmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada otizmli bireylere uygun yaklaşımların açıklanması amaçlanmıştır. Çalışmada yöntem olarak derleme kullanılmıştır.

Özel gereksinimli bireylere verilen özel eğitim kapsamında bireyin afet durumlarına yönelik eğitimler için bazı hazırbuluşlukları gerekmektedir. Bu beceriler;

- Bekleme becerileri
- Yönergelere tepki verme
- Taklit becerileri
- Öz bakım becerileri
- Adına tepkide bulunma
- Acı tablosu öğretimidir.

Uygun hazır bulunuşluluğa sahip bireylere öğretim için sosyal öyküler, video modeller, alternatif ve destekleyici iletişim sistem yöntemleri tavsiye edilmektedir.

Bu çalışma sonucuna göre; kapsayıcı afet yönetimi için sık ve planlı uygulamalar, farklı senaryoları prova etme, duyuşal hassasiyetlere uygun hazırlık, afet ekipleriyle iletişim ve otizmli bireylerin tatbikatlara aktif katılımı bireyin hazırlık ve öğrenme aşamasını kolaylaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Yönetimi, Otizm Spektrum Bozukluğu

P30: Afet Kaşifleri

Safiye ÇELİK¹, Sümeyye ŞAHİN², Ayşe ÇIKMAZ³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, safiyecelik2142@gmail.com, ORCID ID: 0009000399476155

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Öğretmenliği Bölümü, Karaman/ Türkiye, sumsum199284@gmail.com, ORCID ID: 0009-0003-7514-7031

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Karaman/ Türkiye, ayseeckmz@gmail.com, ORCID ID: 0009-0009-1493-5855

Özet: Bu çalışma, 5 ile 7 arası yaş grubu okul öncesi dönemi çocukları ile ilkökul çocuklarına deprem bilinci kazandırmak amacıyla yapılmıştır. Ayrıca bu çalışma kapsamında geliştirilen “Afet Kaşifleri” adlı tarayıcı tabanlı dijital oyunu pedagojik açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda oyunun ara yüz tasarımı ve teknik özellikleri; sesli anlatım, duyu temelli karakter kullanımı, görev akışı, aile paneli ve araştırma veri modülü gibi bileşenler üzerinden ele alınmıştır. Değerlendirme sürecinde oyun temelli öğrenme, yapılandırmacı yaklaşım ve aile katılımı gibi kuramsal çerçeveler temel alınmıştır. Yapılan inceleme sonucunda, oyunun özellikle erken çocukluk dönemindeki bireylerin dikkatini çekebilecek özellikler taşıdığı ve öğrenmeyi destekleyebilecek bir yapı sunduğu görülmektedir. Oyunda yer alan yönlendirmelerin, çocukların deprem anında nasıl davranmaları gerektiğine ilişkin farkındalık geliştirmelerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, bazı içeriklerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi gerektiği de dikkat çekmektedir. Çalışmada ayrıca, dijital oyunların afet eğitimi sürecinde nasıl kullanılabilmesine dair bir çerçeve sunulmaya çalışılmıştır. Oyunun güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken noktaları, güncel Türk alanyazını çalışmaları dikkate alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Temelli Öğrenme, Afet Eğitimi, Erken Çocukluk, Deprem Farkındalığı, Dijital Oyun, Aile Katılımı

P31: Küçük Dikkat Kahramanları ve Orman Dostları

Melek AKBAŞ

*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği
Bölümü, Karaman / Türkiye, melekakbas197@gmail.com, ORCID ID:0009-0000-9932-
5419*

Özet: Okul öncesi çocuklara yönelik yangın konulu hikâye kitabı sayısı ülkemizde oldukça sınırlıdır. Bu sebeple bu çalışmada okul öncesi çocukları korkutmadan yangına karşı bilgi vermek ve yangınla ilgili müdahaleleri öğretecek bir hikâye kitabı oluşturulması amaçlanmıştır. "Küçük Dikkat Kahramanları ve Orman Dostları" adlı hikâye kitabı, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış; yangın güvenliği, çevre koruma ve afet önleme bilincini oyun ve drama temelli öğrenme yaklaşımları aracılığıyla kazandırmayı amaçlayan eğitsel bir çocuk kitabıdır. Hikâye karakterleri olarak tavşan, sincap, tilki ve kuş seçilmiştir. Hikâye, karakterlerin piknik etkinliğiyle başlamakta olup; süreç içerisinde rehber rol üstlenen konuşan orman hayvanları (tavşan, tilki, sincap ve kuş) aracılığıyla çocuklara doğadaki risk faktörleri ve güvenli eylem biçimleri yaşantı temelli bir yaklaşımla aktarılmaktadır. Bu kapsamda "Çevre Kirliliği ve Yangın İlişkisi", "Açık Ateş/Köz Güvenliği" ve "Tehlikeli Araç-Gereç Farkındalığı (Kibrit/Çakmak)" gibi uygulamalar yoluyla çocukların çevre okuryazarlığı, öz denetim ve sorumluluk becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Kitapta yer verilen etkileşimli ve kurgusal diyaloglar, çocukların aktif katılımını sağlayarak öğrenmenin kalıcılığını artırmakta ve korku unsuru oluşturmadan bir güvenlik bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yangın Güvenliği, Çevre Koruma, Okul Öncesi Afet, Güvenli Davranış

P32: Fen Bilimleri Öğretim Programında Afet Eğitimi: 2018 Müfredatı ve 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Karşılaştırması

Emel ECE¹, Meltem ALKAN²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kâmil Özdağ Fen Fakültesi, Fizik Bölümü, Karaman/ Türkiye, ecetinkaya@kmu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-5954-3689

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Karaman / Türkiye, alkanmeltem68@gmail.com ORCID ID:0009-0004-3015-0242

Özet: Bu çalışmada, iklim krizi ve sismik risklerin artış gösterdiği günümüz şartlarında kritik bir öneme sahip olan afet eğitimi, MEB Fen Bilimleri Öğretim Programı ekseninde incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi (içerik analizi) kullanılarak, 2018 Fen Bilimleri Müfredatı ile 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli yapısal, pedagojik ve felsefi açılardan karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları; yerel müfredatın küresel standartlara uyum düzeyini belirlemek amacıyla Japonya (MEXT) Bosai Eğitim Protokolü, ABD (NGSS) bilimsel modelleme kriterleri ve Avrupa Birliği (GreenComp) Sürdürülebilirlik Yetkinlik Çerçevesi referans alınarak küresel bir düzleme taşınmıştır.Yapılan içerik analizi ve X-Y dağılım grafiği bulguları; 2018 programının afetleri daha çok jeolojik/meteorolojik birer fen olgusu olarak ele alan, teorik ve bilişsel odaklı (%45) bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşın 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin; "Erdem-Değer-Eylem" zinciri, fen bilimleri alan becerileri (FBAB) ve sosyal sorumluluk projeleriyle entegre biçimde pratik eylemselliğe (%75) ve iklim krizine bağlı yeni nesil afet yönetimine (%85) odaklandığı saptanmıştır. Sonuç olarak, Maarif Modeli ile fen eğitiminde afet olgusunun statik bir bilgi aktarımından dinamik, toplumsal dirençliliği önceleyen ve uluslararası standartlarla yüksek düzeyde yakınsayan bütüncül bir eylem modeline evrildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Programı, Afet Eğitimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, AB GreenComp, Yeni Nesil Afet Yönetimi.

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.06.2026-333275

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı :E-97863528-903.07-333275
Konu :Görevlendirme (Dr. Öğr. Üyesi Emel
ECE)

02.06.2026

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 02.06.2026 tarihli ve 333112 sayılı yazı.

Fakülteniz Fizik Bölümü Genel Fizik Anabilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Emel ECE'nin Üniversitemiz bünyesinde Karaman İl AFAD Müdürlüğü ile Gençlik ve Spor Bakanlığı desteğiyle 03.06.2026 - 05.06.2026 tarihleri arasında düzenlenecek olan "Afette Engeller: 1. Proaktif Yaklaşım Sempozyumu" kapsamında hazırlık ve organizasyon çalışmalarının yürütülebilmesi amacıyla "Düzenleme Kurulu Başkanı" olarak görevlendirilmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet GAVGALI
Rektör

Dağıtım
Gereği:
Kamil Özdağ Fen Fakültesi Dekanlığı

Bilgi:
Rektörlük (Özel Kalem)

Mevcut Elektronik İmzalar

Prof. Dr. Mehmet Gavgalı (Rektör)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSFL4FBHYE

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/karamanoglu-mehmetbey-universitesi-ebys>

Adres :Yunus Emre Yerleşkesi 70100/KARAMAN

Tel:0338 226 20 42 Belgegeçer :0338 226 20 40

E-Posta :personel@kmu.edu.tr Elektronik Ağ :https://kmu.edu.tr/personel

Kep Adresi: kmu.rektorluk@hs01.kep.tr

Bilgi için: Bahar DURDU
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

@uniafad

@Üni-AFAD

www.kmu.edu.tr/afetsem1